

17.6.2021

VK/66195/00.00.00.01/2021

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet), bokföringsenheterna och de statliga fonderna utanför budgeten

Användning av betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort

Enligt 24 c § i lagen om statsbudgeten (423/88) kan Statskontoret meddela föreskrifter om detaljer i fråga om skötseln av ämbetsverkens, inrättningarnas och utanför budgeten stående statliga fonders bokföring, betalningsrörelse och redovisning, samt om upprättandet av bokslut och andra funktioner och förfaringsätt inom ekonomiförvaltningen. Enligt 40 § i förordningen om statsbudgeten (1243/92) meddelar Statskontoret dessutom närmare föreskrifter om skötseln av bokföringsenheternas betalningsrörelse och nödvändiga föreskrifter och anvisningar om de system som används vid skötseln av betalningsrörelsen och löneuträkningen.

Statskontoret har idag meddelat en föreskrift om användning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort.

Denna föreskrift tillämpas vid användning av statens betaltidskort som konkurrensutsatts centraliserat, annat motsvarande betalkort (inkl. butikers specialkreditkort) samt kund-, bonus- och förmånskort.

Ikraftträdande

Denna föreskrift träder i kraft den xx.xx.2021. Med denna föreskrift upphävs föreskriften Användning av statens betalkort (Dnr VK 46/03/2012), som Statskontoret meddelade 13.2.2012.

Ytterligare information

Ytterligare information i frågor som berör denna föreskrift fås från Statskontorets division T3 – Ekonomi, kunskap och arbetsliv, tfn 0295 50 2000 eller e-post maksuliike(at)valtiokonttori.fi.

Divisionschef

Lasse Skog

Betalningsrörelsechef

Keijo Kettunen

För kännedom:

Statens revisionsverk
Finansministeriet / BO

Innehåll

1	Definitioner	3
2	Prioritering av statens betaltidskort	3
3	Butikers specialkreditkort och kundkort.....	3
4	Ansökan om och beviljande av betalkort.....	4
5	Ansökan om och beviljande av kund-, bonus- och förmånskort.....	4
6	Allmänna användningsprinciper	4
7	Betalkortets bruksgräns	5
8	Betalningsansvar för betalkort.....	5
9	Ansvar för användningen av betalkort och skyldigheter förknippade med användningen	5
10	Nätbetalning	5
11	Kontantuttag.....	5
12	Reseförskott och förskott på dagtraktamente	6
13	Hantering och förvaring av inköpsverifikat	6
14	Användarförbindelse	6
15	Kortinnehavarens frånvaro under en längre tid.....	6
16	Utlämnande av betalkortsuppgifter	7
17	Uppsägning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort.....	7
18	Övervakning.....	7
19	Förteckning över kort och förvaring av kortnummer	8

1 Definitioner

Betalkort är en allmän benämning på olika fysiska och virtuella kort avsedda för betalning och kontantuttag. Betalkortet innehåller alltid en betalningstillämpning.

Statens betaltidskort är ett betalkort som konkurrensutsatts centraliserat för staten.

En butiks specialkreditkort är ett fysiskt eller virtuellt betalkort som beviljats av en viss näringsidkare eller en viss affärskedja.

Ett kund-, bonus- och förmånskort är ett fysiskt eller virtuellt kort som har ett begränsat användningsområde och som kan ge rätt till rabatter eller andra förmåner på de ställen där kortet kan användas.

Ett stamkundsprogram är ett avtal mellan en näringsidkare och en kund där näringsidkaren förbinder sig att på vissa villkor ge kunden olika förmåner i utbyte mot kundlojalitet. Stamkundprogrammet kan omfatta ett fysiskt eller virtuellt kund-, bonus- eller förmånskort.

2 Prioritering av statens betaltidskort

Statens betaltidskort som konkurrensutsatts centraliserat är det betalkortsalternativ som i första hand ska användas inom statsförvaltningen.

Om användningsområdet för statens betaltidskort visar sig vara otillräckligt med tanke på bokföringsenhetens verksamhet och det inte kan utvidgas inom skälig tid så att det motsvarar behovet, kan Statskontoret bevilja tillstånd för anskaffning och ibruktagande av ett annat betalkort.

Bokföringsenheten ska i sin ekonomistadga bestämma om ibruktagandet och användningen av statens betaltidskort och eventuella andra betalkort.

3 Butikers specialkreditkort och kundkort

Butikers specialkreditkort kan användas i situationer där kortet i fråga är en förutsättning för att få en ekonomiskt betydelsefull rabatt eller förmån. Att ta i bruk butikers specialkreditkort förutsätter tillstånd av Statskontoret.

Kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella stamkundsprogram kan vid behov användas i samband med betalningen av bokföringsenhetens utgifter, om det är en förutsättning för att få en ekonomiskt betydelsefull rabatt eller förmån.

Bokföringsenheten ska i sin ekonomistadga bestämma om ibruktagandet, användningen och övervakningen av användningen av butikers specialkreditkort och kund-, bonus- och förmånskort samt eventuella stamkundsprogram som anslutits till dem.

4 **Ansökan om och beviljande av betalkort**

Om ansökan om och beviljande av betalkort till en statlig tjänsteman eller arbetstagare beslutar den bokföringsenhet i vilken tjänstemannen eller arbetstagaren är anställd.

Betalkort beviljas enligt prövning av bokföringsenheten när det är nödvändigt för betalning av utgifter som skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifter orsakar bokföringsenheten.

Det är möjligt att bevilja betalkort till statliga tjänstemän eller arbetstagare med fast anställning eller med ett tjänste- eller anställningsförhållande för viss tid på minst sex (6) månader. I undantagsfall kan bokföringsenheten efter eget gottfinnande bevilja betalkort även till en person med ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande som är under sex (6) månader, om användning av betalkort förutsätts för att ändamålsenligt sköta uppgifterna.

5 **Ansökan om och beviljande av kund-, bonus- och förmånskort**

Den bokföringsenhet där tjänstemannen eller arbetstagaren är anställd beslutar om ansökan om kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella stamkundsprogram.

Vid köp som betalas ur statens medel får endast kund-, förmåns- eller bonuskort som söks i bokföringsenhetens namn användas. Om ibruktagandet av ett kund-, förmåns- eller bonuskort jämte ett eventuellt stamkundsprogram förutsätter att kortet söks i en persons eget namn, ska användningen av kortet i fråga begränsas till att endast omfatta de förmåner som staten får för att betala för köp som orsakas av tjänste-/arbetsuppgifterna.

6 **Allmänna användningsprinciper**

Betalkort och kontanta medel som lyfts med betalkort får endast användas för betalning av utgifter som orsakas av att tjänste- eller arbetsuppgifter sköts. Betalkort får inte användas för betalning av privata utgifter.

Kortinnehavaren ska iaktta absolut noggrannhet i användningen av betalkort, i förvaringen av säkerhetskoder förknippade med betalkortet och användningen av betalkortet (till exempel PIN-koder och lösenord för nätbetalning) samt i hanteringen av verifikat.

Koden (PIN-koden) för betalkort som beviljats för en organisation eller ett fordon får endast överlåtas till de personer som behöver kortet i sina tjänste- eller arbetsuppgifter. Den person till vilken bokföringsenhetens ansvarsperson lämnar ut uppgifterna ska förvara uppgifterna omsorgsfullt och han eller hon får inte överlåta dem vidare.

Bokföringsenheten ska utan dröjsmål och på behörigt sätt behandla eventuella påföljder av felaktig användning av betalkort på det sätt som situationen kräver. Köp som inte hör till staten tas ut av kortinnehavaren.

Eventuella avtalsrabatter och -förmåner som beviljats för köp med betalkort tillhör staten. Det är förbjudet att använda rabatter och förmåner för privata köp.

Om ett kund-, bonus- eller förmånskort jämte eventuella kundprogram används i samband med ett köp som betalas ur statens medel, tillfaller förmånerna som köpet ger upphov till staten. Det är förbjudet att använda rabatter och förmåner för privata köp.

7 Betalkortets bruksgräns

Bokföringsenheten ska för varje betalkort fastställa en bruksgräns i euro per månad. Då bruksgränsen fastställs ska det faktiska användningsbehovet beaktas. Bokföringsenheten ska också fastställa en gräns i euro för kontantuttag med betalkort, om innehavaren av ett betalkort ges tillstånd att lyfta kontanter med kortet.

8 Betalningsansvar för betalkort

Betalningsansvaret för ett betalkort ligger alltid hos den bokföringsenhet som beviljar kortet (organisationens betalningsansvar).

9 Ansvar för användningen av betalkort och skyldigheter förknippade med användningen

Ansvar för användningen av ett betalkort ligger hos innehavaren av betalkortet eller den person, till vars förfogande betalkortet har ställts, och som beviljats för en organisation eller ett fordon.

Den som ansvarar för användningen av betalkortet är skyldig att följa villkoren och anvisningarna för användningen av betalkortet samt att agera på det sätt som förutsätts i dem.

Den som ansvarar för användningen av betalkortet är skyldig att utan dröjsmål informera betalkortets utfärdare och en annan aktör som utsetts av den bokföringsenhet som beviljar betalkortet att betalkortet har förkommit.

10 Nätbetalning

Ett betalkort kan användas för nätbetalning endast via en krypterad nätförbindelse. Vid köp i nätbutiker ska eventuella bestämmelser och anvisningar från betalkortets utfärdare, bokföringsenheten, Statskontoret och finansministeriet följas.

11 Kontantuttag

Ett betalkort kan användas för kontantuttag om bokföringsenheten har gett kortinnehavaren tillstånd till detta och en gräns i euro för kontantuttag har fastställts för betalkortet.

Betalkortet får användas för kontantuttag endast i sådana fall där kortet inte kan användas som betalningsmedel för betalning av utgifter orsakade av tjänste- eller arbetsutgifter och kortinnehavaren inte har fått förskott för detta ändamål. Kontantuttaget ska motsvara utgiften så exakt som möjligt.

Kontantuttaget ska förläggas så att det sker så nära den tidpunkt då kontanterna behövs som möjligt. Om mer kontanter har lyfts än vad som behövs för köpet, ska de resterande kontanterna utan dröjsmål returneras till bokföringsenheten.

12 Reseförskott och förskott på dagtraktamente

Betalkort används inte för att betala dagtraktamente och resepenning eller motsvarande ersättningar eller för att betala reseförskott.

Enligt statens resereglemente (20 §) används statens betaltidskort för betalning av kostnader som föranleds av tjänsteresa. Tjänstemän och arbetstagare har rätt till förskott endast om de inte har fått statens betaltidskort till förfogande eller om man inte kan betala med betalkort i mållandet. Förskottet betalas på tjänstemannens eller arbetstagarens bankkonto.

13 Hantering och förvaring av inköpsverifikat

Kortinnehavaren är skyldig att utan dröjsmål se till att verifikat som hänför sig till användningen av ett betalkort förvaras och behandlas på det sätt som Statskontoret och bokföringsenheten bestämmer/ger anvisningar om.

14 Användarförbindelse

Kortinnehavaren ska förbinda sig att följa de bestämmelser och anvisningar som gäller användningen av betalkort. Förbindelsen ska alltid göras skriftligen.

Innehavaren av ett betalkort som beviljats specifikt för denna person ska förbinda sig att iaktta de bestämmelser och anvisningar som gäller användningen av betalkortet samt underteckna en användarförbindelse.

De som använder betalkort som beviljats för organisationer och fordon ska informeras om de centrala principerna för användningen av statens betalkort och förbinda sig att följa dem.

Bokföringsenheten ska se till att den som ansvarar för förvaringen av ett betalkort som beviljats för en organisation för en förteckning över när och till vem kortet har överlämnats samt när kortet jämte inköpskvitton har returnerats.

15 Kortinnehavarens frånvaro under en längre tid

Om kortinnehavaren är ledig under en längre tid (t.ex. tjänstledig, alterneringsledig, föräldraledig) ska han eller hon överlämna betalkortet samt ett eventuellt kund-, bonus- och förmånskort till bokföringsenheten. Bokförings-

enheten ska ge kortinnehavaren en kvittering på att kortet har överlåtit. Kortet förvaras i kassaskåp.

Om en längre ledighet varar ett (1) år eller längre ska betalkortet avslutas och förstöras. Kund-, bonus- och förmånskort kan förvaras i bokföringsenhetens kassaskåp också i över ett (1) års tid.

16 Utlämnande av betalkortsuppgifter

Kortinnehavaren får inte överlåta betalkortets nummer eller säkerhetskoder (till exempel PIN-kod och lösenord för nätköp) till en tredje part.

Kontokortsuppgifter får inte lämnas ut för enkäter eller förfrågningar om avsikten inte är att beställa eller köpa något.

17 Uppsägning av betal-, kund-, bonus- och förmånskort

Betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella stamkundsprogram som blivit onödiga ska sägas upp och samlas in av kortinnehavaren utan dröjsmål. Den bokföringsenhet som beviljat kortet svarar för att säga upp, dra in och återta kortet av den person som ansvarar för användningen. Bokföringsenheten ansvarar för att förstöra kort som uppgetts ha avslutats.

18 Övervakning

Övervakningen av användningen av betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort jämte eventuella stamkundsprogram är en del av bokföringsenhetens juridiska riskhantering.

Bokföringsenheten ska ordna övervakning av användningen av betalkort samt kund-, bonus- och förmånskort. Den som förordnats för uppgiften ska se till att de personer som har rätt att använda korten förbinder sig att iakttä givna bestämmelser och anvisningar, övervaka att korten används på behörigt sätt samt se till att det görs en förteckning över de kort som används.

I situationer där kortinnehavaren inte ger en tillräcklig redogörelse för användningen av ett betalkort ska bokföringsenheten ta ut oklara poster av kortinnehavaren.

Vid eventuellt missbruk ska bokföringsenheten se till att kortinnehavaren returnerar betalkortet samt kund-, bonus- och förmånskortet till den instans som bokföringsenheten har utsett. Dessutom är bokföringsenheten skyldig att till följd av försummelse av tjänste- eller arbetsuppgifter vidta nödvändiga rättsliga åtgärder inbegripet brottsundersökning för att reda ut ett eventuellt brott mot tjänsteplikt eller annan överträdelse. Indrivningen och eventuella rättsliga åtgärder ska nämnas i den användarförbindelse som kortinnehavaren undertecknar i samband med ibruktagandet av betalkortet.

19 Förteckning över kort och förvaring av kortnummer

Bokföringsenheten ska föra en förteckning över betal-, kund-, bonus- och förmånskort.

Bokföringsenheten ska se till att betalkortens nummer förvaras omsorgsfullt så att endast de som behöver uppgifterna i sina tjänste- eller arbetsuppgifter har rätt att se dem.

Efter att bokföringsenheten har överlåtit betalkortens nummer till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (till exempel för registrering i rese- och kostnadshanteringssystemet), ska servicecentret se till att de uppgifter som bokföringsenheten lämnar ut förvaras omsorgsfullt. Endast de som behöver uppgifterna i tjänste- eller arbetsuppgifter har rätt att se dem. Material som bokföringsenheten överlåtit till servicecentret (till exempel förteckningar över kortnummer) ska förstöras på behörigt sätt omedelbart efter att materialet blivit onödigt.

